

Artikel 3.

Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* nos 209 en 913) wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Paul Hoffmann*, geboren te *Amsterdam* (*Noordholland*) den 13 April 1916, letterzetter, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 2°. *Hermann Felix Wilhelm Nitsche*, geboren te *Banjoe Biroe, Ambarawa* (*Nederlandsch Indië*) den 19 October 1915, zonder beroep, wonende te *Heerlen*, provincie *Limburg*.

Artikel 4.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

584. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van **MARIE THÉRÈSE ELÉONORE BERTRAM** en 21 anderen, moge de ondergeteekende het volgende aanteekenen.

De in artikel 1 onder 1°. genoemde verzoekster, geboren op Belgisch grondgebied, is van Duitsche herkomst. Den 10den Juli 1915 vestigde zij zich duurzaam in Nederland, waar zij is ingeburgerd en deelneemt aan verrichtingen van maatschappelijke aard. In een Nederlandsch gezin is zij werkzaam als huishoudster. Als zoodanig en uit anderen hoofde beschikt zij over voldoende inkomsten.

De in artikel 1 onder 2°. genoemde verzoeker is te Emmerik (Pruisen) geboren uit ouders van vermoedelijk Nederlandsche herkomst, die het Nederlandschap zouden hebben verloren door naturalisatie tot Duitscher. In den loop van het jaar 1925 kwam hij naar Nederland, in 1930 gevolgd door zijne ouders. Met eene Nederlandsche is hij verloofd; hij gevoelt zich Nederlander. Als magazijnbediende in dienst van eene te Amsterdam gevestigde automobielzaak voorziet hij in zijn onderhoud.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 3°, van Russische herkomst, vestigde zich den 30sten Juni 1925 in Nederland, waar hij sindsdien heeft gewoond en wenscht te blijven. Zijne echtgenoot zou vóór het huwelijk van Nederlandsche nationaliteit geweest zijn. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Hij is kunstschilder. Als zoodanig en uit anderen hoofde heeft hij voldoende inkomsten.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 4°, is te Meiderich (Pruisen) als Nederlander geboren. Hij heeft als minderjarige de Nederlandsche nationaliteit verloren ten gevolge van de naturalisatie zijns vaders tot Duitscher en heeft verzuimd, binnen het jaar na het bereiken van den meerderjarigen leeftijd, te kennen te geven, dat hij den staat van Nederlander wenschte

terug te bekomen. Hij gevoelt zich Nederlander. Sinds 1918 woont hij hier te lande. Met eene van oorsprong Nederlandsche vrouw is hij gehuwd. Eene zuster is Nederlandsche door huwelijk. Werkzaam als vertegenwoordiger eener te Nijmegen gevestigde transformatorfabriek heeft hij een bestaan.

De in artikel 1 onder 5°. genoemde verzoeker, van Belgische nationaliteit, kwam in den loop van October 1914 naar Nederland, waar hij is gebleven. Hij is er gehuwd met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw. Zijne twee nog minderjarige kinderen zijn hier te lande geboren en krijgen eene Nederlandsche opvoeding. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Als smid en pakhuisknecht in dienst van eene coöperatieve aankoopvereniging voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 6°, is eveneens van Belgische nationaliteit, zij het, dat hare moeder vóór dezer huwelijk Nederlandsche was. Zij vertoeft sinds den 14den Augustus 1914, van vóór de voleinding van het zevende levensjaar, in Nederland, waar zij werd opgevoed en opgeleid. Zij is ingeburgerd, en wenscht te blijven. In het bezit van de vereischte akten heeft zij als onderwijzeres haar werkkring.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 7°, afkomstig uit Walchum Steinbild (Pruisen), vestigde zich in den loop van het jaar 1916 in Nederland, waar zij zich ingeburgerd gevoelt. Zij kreeg hier hare opleiding tot leerares bij het landbouwhuishoudonderwijs, als hoedanig zij thans werkzaam is onder de jeugd van het platteland.

De in artikel 1 onder 8°. genoemde verzoeker is geboortig uit Dortmund (Pruisen) en sinds den 18den December 1922, met eene onderbreking van ongeveer vijf weken, duurzaam in Nederland aanwezig. Hij is met eene van oorsprong Nederlandsche vrouw gehuwd. Zijne twee kinderen zijn hier te lande geboren en krijgen eene Nederlandsche opvoeding. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Werkzaam als electrisch lasscher bij een Amsterdamsch filiaal der te Hengelo gevestigde N. V. Machinefabriek Gebroeders Stork & Co. verdient hij het brood voor zich en zijn gezin.

De in artikel 1 onder 9°. genoemde verzoeker, hier te lande geboren uit ouders van Russische herkomst, is er gebleven. Hij kreeg eene Nederlandsche opvoeding en gevoelt zich Nederlander. Als vertegenwoordiger eener metaalwarenfabriek heeft hij een bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 10°, afkomstig uit Trakseden (Pruisen), woont sinds den 15den September 1930 in Nederland en wenscht te blijven. Vóórdien had hij als matroos reeds geruimen tijd op Nederlandsche Rijnschepen gevaren. Door jarenlange werkzaamheid op Nederlandsche schepen, omgang met Nederlanders en huwelijk met eene van oorsprong Nederlandsche vrouw is hij zich ingeburgerd gaan gevoelen. Zijn kind is hier te lande geboren. Als zetschipper vaart hij thans voor de Rotterdamse HALEYONLIJN.

De in artikel 1 onder 11°. genoemde verzoeker is van Poolsch-Galicische herkomst. Sinds den 6den October 1916 woont hij onafgebroken in Nederland, waar hij wenscht te blijven. Vier van zijne zes kinderen zijn hier te lande geboren. Allen kregen of krijgen eene Nederlandsche opvoeding. Zijne oudste dochter is met een Nederlander gehuwd. Verzoeker en diens gezin zijn ingeburgerd. Als koopman in nieuwe vodden (afval van manufacturen) verdient hij het brood voor zich en de zijnen.

De in artikel 1 onder 12°. genoemde verzoeker, geboortig uit Lichtenberg, Berlijn-Lichtenberg (Pruisen), kwam in den loop van Augustus 1926 voorgoed naar Nederland. Hij is gehuwd met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw en gevoelt zich ingeburgerd. Zijne twee kinderen zijn hier te lande geboren. Werkzaam als autogeen-lasscher in de smederij eener cacao-fabriek heeft hij een bestaan voor zich en zijn gezin.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 13°, herkomstig uit Peine (Pruisen), woont sinds April 1922 onafgebroken in Nederland, waar zij voor het lager onderwijs werd opgeleid en door verblijf en werkkring is ingeburgerd. In het bezit van meerdere akten is zij als hoofd eener meisjesschool te Wierden werkzaam.

¹⁾ Zijn, met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken, nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 14°, geboren te Görlitz (Pruisen), vestigde zich den 15den December 1919 duurzaam in Nederland, na er ook te voren ongeveer een jaar te hebben verbleven. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Zijne echtgenootte was vóór het huwelijk van Nederlandsche nationaliteit. Zijne dochter bezoekt en bezoekt Nederlandsche scholen. In het bedrijf van eene te Amsterdam gevestigde bankinstelling heeft hij als procuratiehouder een genoegzaam bestaan.

De in artikel 1 onder 15° genoemde verzoeker is herkomstig uit Oostenrijk. Den 9den September 1925 kwam hij voorgoed herwaarts. Hij is met eene van oorsprong Nederlandsche vrouw gehuwd en is zich ingeburgerd gaan gevoelen. Als staalgraveur in dienst van de N. V. Gerofabriek te Zeist heeft hij het bestaan.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 16°, afkomstig uit Blumenthal (Pruisen), woont sinds den 28sten Mei 1916 onafgebroken in Nederland, waar zij zich ingeburgerd gevoelt. Hier te lande kreeg zij opleiding en verwierf zich eene akte. Als leerares bij het landbouwhuishoudonderwijs is zij te Weerselo werkzaam.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 17°, van Oostenrijksche herkomst, is sinds 4 Augustus 1927 duurzaam in Nederland aanwezig, na er ook eerder verbleven te hebben. Goeddeels hier te lande kreeg zij opvoeding en opleiding. Werkzaam als verpleegster in een diaconessenhuis voorziet zij in haar onderhoud.

De in artikel 1 onder 18° genoemde verzoekster is te Krefeld (Pruisen) geboren uit een vader van Duitsche en eene moeder van Nederlandsche herkomst. Den 25sten Februari 1913 kwam zij naar Nederland, waar zij opvoeding kreeg en gebleven is. Zij is ingeburgerd. Werkzaam als dienstbode voorziet zij in haar onderhoud.

De verzoeker, genoemd in artikel 2 onder 1°, is hier te lande geboren uit een vader van Duitsche en eene moeder van ver-

moedelijk Nederlandsche herkomst. Hij heeft steeds hier gewoond. Met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw is hij gehuwd. Zijne twee zoons zijn hier te lande geboren. De jongste zoon is thans in Nederlandschen militairen dienst. Hij zelf vervulde eveneens militaire verplichtingen hier te lande. Hij gevoelt zich Nederlander. Als inpakker in dienst bij het dagblad *De Telegraaf* heeft hij het bestaan. Daarbij is hij in het genot van eene ongevalrentente.

De in artikel 2 onder 2° genoemde staatlooze verzoeker, geboren te Hummelshain (Pruisen), nam den 10den Maart 1909 dienst bij de koloniale troepen. Hij is thans met een eervollen staat van dienst als onderluitenant van het Koninklijk Nederlandsch-Indische Leger gepensionneerd en drager van onderscheidingsteekenen. Het spreekt vanzelf, dat hij zich Nederlander gevoelt. Zijne tien kinderen zijn op Nederlandsch grondgebied geboren, waar zij opvoeding erlangen.

Het wil den ondergeteekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers met het oog op richtige nakoming van de dienstverplichtingen voor naturalisatie tot verminderd bedrag in aanmerking mogen worden gebracht.

Deze verzoekers hebben vóór het intreden der meerderjarigheid van hunne zoons, onderscheidenlijk PAUL en HERMANN FELIX WILHELM, het verzoek om naturalisatie ingediend.

Het is billijk voorgekomen voornoemde zoons alsnog bij uitdrukkelijke wetsbepaling als medegenaturaliseerd te beschouwen.

Ten aanzien van allen geldt, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hunne nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet eene dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,

C. GOSELING.